

sternes Arvinger kom i Besiddelse af disse Ejendomme. Derfor var det nødvendigt, sagde Ministeren, at Paragraffen blev staaende, og deri kunde jeg give Ministeren Medhold, idet jeg i den Tid, der laa imellem, at jeg havde talt, og til Ministeren fik Ordet, havde faaet Oplysning udefra om, at der virkelig fra en Godsejers Side var forsøgt paa at sælge Fæstesteder til andre end Fæsteren og hans Arvinger. Jeg billigede, da jeg fik Ordet anden Gang, at denne Bestemmelse blev opretholdt, og jeg er glad ved, at den fremdeles bliver opretholdt. Men jeg maa sige, at jeg er blevet noget forundret ved, efter at Lovforslaget nu er vedtaget i Landstinget, at have faaet Oplysning udefra, hvoraf det fremgaar, at ogsaa Udstykningsforeninger i Fyns og Sjællands Stift har forsøgt paa at øve et vist Tryk paa saadanne Fæstere. En Fæsterovre paa Fyn, I. M. Larsen af Aalsbogaard pr. Gelsted, har nemlig modtaget et Brev fra Overretssagfører Jens Rasmussen i Odense; jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse nogle Linier deraf; de lyder saaledes: „Da der i disse Dage er indledet Forhandling med Udstykningsforeningen om Køb af Deres Svigerfaders Fæstegaard — selvfølgelig med Anerkendelse af hans Fæstere — til en højere Pris end den, som Fæsteafsløsningskommissionen i sin Tid tilbød ham Gaarden til, skal jeg herved paa Foreningens Vegne bede Dem *omgaende* meddele mig, om De vedblivende nægter at underskrive den Dem som hans befuldmægtigede forelagte Købekontrakt. Saa fremt De stadig maatte vægre Dem herved, eller De ikke ønsker at afgive Svar, vil Foreningen tage under Overvejelse at sælge Ejendommen til en anden end Deres Svigerfader“. Jeg siger, at det undrer mig noget, idet Wedellsborg jo er et Lensgods, som overhovedet ikke har Ret til at sælge til andre end Fæsteren eller hans Arvinger uden Lenskontrollens Billigelse. Der blev derefter klaget til Lenskontrollen gennem den befuldmægtigede, og Lenskontrollen har givet det Svar, „at det var en Forudsætning for den ved Lenskontrollens Skrivelse af 31. Oktober f. A. meddelte Tilladelse til Afhændelse til Foreningen af det under Grevskabet hørende Bøndergods, at der med Hensyn til Foreningens Bortsalg af dette blev forholdt overensstemmende med Bestemmelserne i Lov om Afhændelse af Bøndergods af 21. Juni 1854.“ Det undrer mig som sagt, at man gennem en Udstykningsforening har søgt at lægge

et Tryk paa en Fæster, saa meget mere, som dette jo er fuldkommen ulovligt. Jeg nævner dette, ogsaa for at give det ærede Medlem fra Præstø (E. Rasmussen) Anledning til at udtale sig om, hvorvidt han som Næstformand i Udstykningsforeningens Bestyrelse billiger, at et saadant Tryk er blevet forsøgt. Jeg havde faaet Beviser for, at en privat Godsejer kunde faa i Sinde at gøre noget saadant; men da jeg har set med megen Sympati paa det Arbejde, Udstykningsforeningerne har gjort, maa jeg sige, at jeg er blevet meget overrasket ved at erfare, at man fra den Side ogsaa har forsøgt noget lignende. Jeg vil derfor gerne høre saavel en Udtalelse af den højtærede Landbrugsminister, om han billiger en saadan Fremfærd, som hvad det ærede Medlem fra Præstø mener derom. Det er imidlertid for mig en yderligere Bekræftelse paa, hvor nødvendigt det er, at Bestemmelsen bliver opretholdt i Loven; thi der kan muligvis være flere Tilfælde af den Art, der kommer for Dagens Lys, saa jeg er glad ved, at Flertallet i Landstinget har fastholdt sin Stilling.

Jeg vil med det samme rette en Forespørgsel til den højtærede Landbrugsminister i Anledning af noget, som er blevet fremført for mig udefra i disse Dage. Det kan tænkes, at en gammel Fæster har forpagtet sin Jord ud, naturligvis ved privat Overenskomst, og om noget saadant er sket, tænker jeg ogsaa, at det er sket i Forstaaelse med Godsejeren. Men kan det saa ikke i dette Tilfælde blive tvivlsomt med Hensyn til Forstaaelsen af denne Bestemmelse, om den gælder Fæsteren eller Forpagteren? Ved Brugerens har vi her i Rigsdagen bestandig forstaaet Fæsteren, Forpagteren eller Lejeren, og jeg gaar ud fra, at selv om man ved mindelig Overenskomst har forpagtet sin Jord ud, falder Betingelserne over paa Fæsteren og ikke paa Brugerens. Jeg haaber, at den højtærede Landbrugsminister vil bekræfte dette, thi saa kan der ingen Tvivl være mulig om, at man i alle Tilfælde mener Fæsteren, Forpagteren eller Lejeren, selv om en anden tilfældig har faaet Lov at bruge Jorden nogle Aar for en vis Afgift, fordi Fæsteren ikke selv kan magte det.

I § 3 har Landstinget indført en anden Bestemmelse, som jeg betragter som en virkelig værdifuld Tilføjelse til Paragraffen, idet man har indsat et tredje Stykke, der i Virkeligheden kort gaar ud paa, at Tiendegaarde, for at udtrykke sig kort, som Godsejeren har erhvervet i Hen-